

STALIŠČE IO DPTS GLEDE USTANOVITVE ZBORNICE SODNIH IZVEDENCEV, SODNIH CENILCEV IN SODNIH TOLMAČEV

23. januar 2024

Eno izmed osrednjih vprašanj trenutne evalvacije ZSICT je še vedno predlog ustanovitve Zbornice sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev. V našem društvu smo na to temo vodili razpravo v organih društva in z našimi člani. Zaključek razprave je bil, da smo do ustanovitve zbornice zelo zadržani. Da to mnenje delijo tudi drugi sodni tolmači, je pokazala anketa, ki jo je spomladi 2022 izvedlo Ministrstvo za pravosodje (MP).

Eden glavnih razlogov za zadržanost v zvezi z ustanovitvijo zbornice je, da v nobeni drugi državi EU ni zbornice sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, ki bi bila nosilec javnega pooblastila. To smo preverili med člani Evropskega združenja pravnih prevajalcev in tolmačev EULITA. Zadržani ostajamo, dokler na tem področju ne bosta opravljeni temeljita analiza in argumentirana razprava in dokler ne bo na voljo dovolj informacij o konceptu zbornice kot nosilki javnega pooblastila, ki naj zagotavlja enakovredno zastopanje vseh strokovnih področij. Pričakujemo tudi jasne informacije o načrtu financiranja delovanja zbornice ter stroških včlanitve vanjo. Naši pomisleki so predvsem naslednji:

- **Vloga sodnega tolmača na sodišču – pomočnik sodnika**

Društvo prevajalcev in tolmačev Slovenije je edini polnopravni član EULITE iz Slovenije. Sodni tolmači, sodni cenilci in sodni izvedenci so povsod v EU pomočniki sodnika in v sodnih postopkih njihova vloga ni samostojna, kot je npr. vloga odvetnikov. Nespametno bi bilo, da bi v Sloveniji začeli uvajati prakso, za katero se v drugih državah članicah EU niso odločili. Za dobro prakso na področju sodnega tolmačenja velja sodelovanje v trikotniku

regulator (MP) na eni strani, sodni tolmači, ki jih zastopajo društva, na drugi strani, in uporabniki sodnotolmaških storitev, med katere v prvi vrsti spadajo sodišča, pa tudi odvetniki, tožilci itd., na tretji strani. Stalen dialog med temi tremi akterji pripomore k boljšemu sistemu in vprašanje je, kakšno vlogo bi v tem trikotniku igrala zbornica. Bi prevzela vse dolžnosti regulatorja (vodenje imenika, izpitne komisije, disciplinske postopke...)? Verjamemo tudi, da sodne tolmače najbolje zastopamo društva, ki smo v stalnem neposrednem stiku s člani. Že pri Strokovnem svetu se je v njegovem prvem mandatu izkazalo, da je povezava med njim in bazo sodnih tolmačev slaba, bojimo se, da bi bilo pri zbornici prav tako. Zdi se, da je veliko prostora za napredek tudi v odnosu med MP in Strokovnim svetom.

- **Spornost obveznega članstva in višina članarine**

Članstvo v društvih ni obvezno, v zbornici pa bi po napovedih bilo. Višina letne članarine v našem društvu je 50,00 EUR, v zbornici bi bila precej višja. V gradivu, ki ga je pred časom poslalo Ministrstvo za pravosodje, je navedena primerjava z Inženirsko zbornico Slovenije, kjer letna članarina znaša 180,00 EUR.

Kot smo sodni tolmači že večkrat utemeljevali, so nekateri kolegi zapriseženi za redke jezike, za katere na sodiščih ni veliko povpraševanja, spet drugi pa od sodišč in drugih državnih organov ne prejemajo skoraj nobenega dela, kar je v zadnjih letih pokazala tudi statistična analiza podatkov na podlagi prispelih izjav o delu. Prav mogoče je, da bi se veliko število sodnih tolmačev iz omenjenih kategorij odločilo vrniti izkaznico sodnega tolmača, ker v zbornici ne bi zmogli plačevati članarine. Prav tako bi se za to lahko odločili tudi tolmači, ki imajo več dela. Nepremišljena ustanovitev zbornice bi tako porušila ravnovesje na področju sodnega tolmačenja, ker bi prišlo do velike spremembe zaradi uvedbe obveznega članstva. Že tako ali tako je število sodnih tolmačev v zadnjih letih upadlo (s 665 dne 12. 3. 2015 na 476 dne 22. 2. 2022). V DPTS si prav tako ne želimo članov, ki se za včlanitev ne bi odločili po svoji volji.

- **Nejasen položaj društev, kot je naše, v primeru ustanovitve zbornice**

Društva, kot je DPTS, zastopamo svoje člane, s katerimi smo v stalnem stiku. V društvo se lahko včlani vsak, ki izpolnjuje pogoje iz statuta in se tako odloči. Z našimi člani smo bili vse od leta 2017 v dialogu pri pripravi stališč o Zakonu o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih in o Pravilniku kot njegovem podzakonskem aktu. Ta stališča so vsa objavljena na naši [spletni strani](#). MP je kar nekaj naših predlogov sprejelo, npr. o uvedbi plačila za pripravo na tolmačenje, pa tudi utemeljitve za dvig tarif itd. Ta neposreden odnos z regulatorjem se nam zdi dragocen. Ni jasno, kakšen bi bil odnos z MP, če bi se pojavila zbornica kot posrednik, prav tako ni jasno, kakšne naloge bi zbornica prevzela. Ali bi npr. želela prevzeti tudi izpite za sodne tolmače in voditi register sodnih tolmačev? Ne MP ne Strokovni svet ni našega društva nikoli povabil na predstavitev informacij o teh vprašanih niti ni nikoli do sedaj v pisni obliki strokovno utemeljil, kako bi lahko oz. naj bi zbornica suvereno in učinkovito opravljala naloge nosilca javnega pooblastila.

Sodni tolmači menimo, da bi bila potrebna širša in argumentirana razprava o temeljnem poslanstvu zbornice kot nosilki javnega pooblastila na področju sodnega tolmačenja, njeni vlogi v trikotniku dialoga med regulatorjem, stanovskimi društvi in končnimi uporabniki storitev ter njenih zadolžitvah glede vodenja imenika sodnih tolmačev in izpitne komisije za pridobitev statusa. Na našo pobudo je bil na usklajevalnem sestanku dne 2. 2. 2023, ki so se ga poleg članov oziroma namestnikov članov Strokovnega sveta udeležili tudi predstavniki Sektorja za pravosodno upravo MP, sprejet dogovor, da bo MP organiziralo posvet o možnosti ustanovitve zbornice sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, na katerega bi bili vabljeni vsi sodni izvedenci, cenilci in tolmači, predstavniki MP, VSRS in drugih sodišč, ter predstavniki obstoječih zbornic (npr. Inženirske zbornice, Odvetniške zbornice, Notarske zbornice, Zbornice

izvršiteljev, Zdravniške zbornice, Gospodarske zbornice,...). Do posveta v takšni sestavi do današnjega dne ni prišlo.

Ker ustanovitev zbornice lahko poseže v pravni in finančni položaj sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, je prav, da se o tem predlogu izrečejo vsi imenovani strokovnjaki v Sloveniji. Soglasje med njimi v tem trenutku ni doseženo. Mnenje članov Strokovnega sveta pa takega soglasja ne more nadomestiti.

Dr. Lea Burjan, predsednica DPTS,

v imenu IO DPTS in Sekcije sodnih tolmačev DPTS